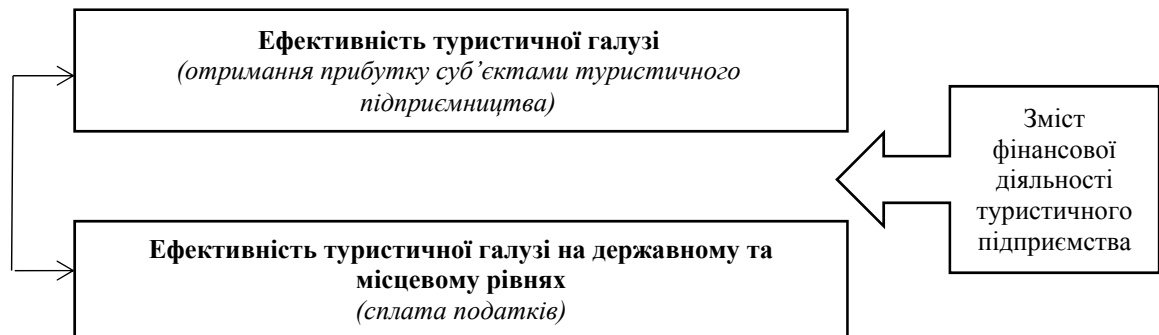

Разом з тим реальний або фактичний результат діяльності можна описати як реальний корисний ефект (результативність) і реальні витрати ресурсів (ресурсомісткість).

Таким чином, фінансові відносини туристичного підприємства супроводжується безперервним рухом коштів, який здійснюється з урахуванням витрат ресурсів і одержання доходів, їхнього розподілу і використання. Концептуальні підходи до оцінки ефективної діяльності туристичного підприємства представлено на рис. 1.

Рис. 1. Оцінка ефективної діяльності туристичного підприємства

Отже, правильні підходи до оцінки ефективної діяльності туристичного підприємства дозволяє активно впливати на поточний стан і тенденції розвитку ринку туристичних послуг, відслідковувати й корегувати некеровані процеси і явища, складати прогнози й плани розвитку туристичного підприємства.

Список використаних джерел

1. Цопа Н. В. Оцінка економічної ефективності в'їзного міжнародного туризму / Н. В. Цопа // Вісник Київського нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Серія «Економіка». – 2001. – Вип. 50. – С. 77-82.

УДК 338.48:658.1:005.52

ГОБЛИК В. В.,
д.е.н., доцент, перший проректор,
ЩЕРБАН Т. Д.,
д.психол.н., професор, ректор,
ДОБОШ С. Ю.,

старший викладач кафедри підготовки музичної освіти і виконавського мистецтва,
Мукачівський державний університет

ОСНОВНІ МЕТОДИ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Ресурсне забезпечення перспективного розвитку туристично-рекреаційної галузі у регіоні залежить від системи наявних та можливих ресурсів. До ключових ресурсів можна

віднести рекреаційно-туристичні ресурси регіону, а також пов'язані з ними ресурси (людські, фінансові, інформаційні, маркетингові, природно-кліматичні, адміністративні, інституціональні, інноваційні), які забезпечуватимуть ефективну діяльність підприємств туризму і рекреації.

Фінансові ресурси є ключовими в організації та діяльності туристичного кластера. Забезпечуються за рахунок інвестицій приватних інвесторів, дотацій та цільового фінансування з держбюджету, залучення грантів міжнародних туристичних організацій.

Наголосимо на тому, що аналіз фінансового стану санаторно-курортних підприємств можна продовжити аналізом ефективності використання трудових ресурсів, матеріальних ресурсів, основних засобів. Адже, дослідження за кожним з цих напрямків дозволить виявити конкретні механізми впливу на кінцевий фінансовий результат організації. Одним із шляхів розвитку регіону, отримання конкурентних переваг на ринку, підвищення привабливості території є створення туристично-рекреаційного кластера. Саме кластерна модель організації діяльності підприємств може бути інтегруючим елементом для галузей та інституцій, які об'єднують свої зусилля для того, щоб отримати синергетичний ефект від співпраці [3-4].

Очікувані результати кластерних проектів можуть розрізнятися залежно від інтересів учасників проекту – органів влади, підприємств і ін. та специфіки кластера, що розвивається. Найважливішим оцінюваним результатом реалізації кластерного проекту є поліпшення торговельного балансу регіону – стабільне підвищення рівня експорту (як зовнішнього, так і внутрішнього), а також заміщення імпорту. Для оцінки ефективності кластерного проекту Капустін А. М. [1] пропонує розглядати наступні показники:

- поліпшення основних показників виробничо-господарської діяльності (обсяг реалізації, рентабельність, фондоддача й ін.);
- збільшення обсягу податкових надходжень;
- збільшення обсягу приваблюваних інвестицій, у тому числі закордонних;
- збільшення кількості підприємств і організацій, що беруть участь у кластері;
- збільшення частки малих і середніх підприємств, що беруть участь у кластері;
- збільшення частки інтелектуального продукту в продукції кластера;
- збільшення кількості кваліфікованих робочих місць;
- інші показники, в залежності від параметрів кластера, що розвивається, і поставлених завдань.

Зазначимо, що якісну і кількісну характеристику рекреаційно-туристичного кластера можна отримати в результаті проведення аналізу фінансового стану підприємств, яких він

об'єднує. Основні методи аналізу: горизонтальний, вертикальний, трендовий, коефіцієнтний і факторний [2, с. 59-60]. За допомогою горизонтального аналізу визначаються абсолютні й відносні зміни величин різних статей балансу за аналізований період. Вертикальний аналіз призначено для обчислення частки окремих статей у підсумку балансу, тобто визначається структура активів і пасивів балансу. Трендовий аналіз застосовується для виявлення тенденцій, що домінують у динаміці основних показників. Коефіцієнтний аналіз передбачає виявлення рівнів і динаміки відносних показників фінансового стану підприємства. Їхні значення порівнюються з базисними величинами, вивчається їхня динаміка. Відносні показники фінансового стану поділяються на коефіцієнти розподілу (застосовуються для визначення частини окремого абсолютного показника в групі абсолютних показників, що характеризують фінансовий стан підприємства) та коефіцієнти координації (використовуються для характеристики відношень різних по суті абсолютних показників фінансового стану або їхніх лінійних комбінацій).

Факторний аналіз застосовується для виявлення причин зміни виникнення абсолютних і відносних фінансових показників, а також ступеня впливу окремих показників-факторів на величину зміни кінцевого показника

Отже, застосування різних методів для дослідження фінансового стану та функціонування туристично-рекреаційних підприємств, а також створених на їх базі рекреаційно-туристичного кластеру, дасть змогу приймати ефективні управлінські рішення щодо забезпечення їх розвитку і прибутковості, позитивного економічного та соціального впливу на регіон.

Список використаних джерел

1. Капустин А. Н. Формирование кластеров предприятий на территории Иркутской области [Електронний ресурс] / А. Н. Капустин. – Режим доступу: <http://oml.ru/d/16031/d/file1765.rtf>.
2. Крамаренко Г. О. Фінансовий аналіз і планування / Г. О. Крамаренко. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – 224 с.
3. Гоблик В. В. Кластерні ініціативи регіонів в умовах інтеграційних процесів України / В. В. Гоблик, Я. Ю. Дем'ян, Вл. В. Гоблик // Глобальні та національні проблеми економіки. – Миколаїв, 2015. – Випуск 5. – С. 678-683.
4. Гоблик В. В. Перспективи розвитку транскордонних кластерів на кордоні України з Європейським Союзом / В. В. Гоблик [Електронний ресурс] // Ефективна економіка, 2013. – №3. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua>.